

VI MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA Z CYKLU
„ODESSA I MORZE CZARNE.
POLSKO-UKRAIŃSKIE ZWIĄZKI KULTUROWE”

ШОСТА МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ З ЦИКЛУ
"ОДЕСА І ЧОРНЕ МОРЕ.
ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКІ КУЛЬТУРНІ ЗВ'ЯЗКИ"

KOBIECE OBRAZY, MASKI I TWARZE ODESSY.

Literatura – kultura – historia

ЖІНОЧІ ОБРАЗИ, МАСКИ ТА ОБЛИЧЧЯ ОДЕСИ.

Література – культура – історія

PROGRAM

BIAŁYSTOK – ODESSA, 16 MARCA 2023 ROKU

БІЛОСТОК – ОДЕСА, 16.03.2023

 **Wydział
Filologiczny**
UNIWERSYTET W BIAŁYMSTOKU

**KSIĄŻNICA
PODLASKA**
Im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku

Międzynarodowa Konferencja Naukowa
„KOBIECE OBRAZY, MASKI I TWARZE ODESSY”. Program
Białystok – Odessa 2023

Opracowanie: Jarosław Ławski, Natalia Maliutina,
Tekst przełożyły na język ukraiński: Natalia Maliutina, Natalia Kondratenko
Koncepcja graficzna: Ewa Frymus-Dąbrowska
Druk: Wydawnictwo PRYMAT, Mariusz Śliwowski

Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku
Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód”
Wydział Filologiczny
Odeskiego Narodowego Uniwersytetu im. Ilji Miecznikowa
Katedra Literatury Ukraińskiej
Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku

VI MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA Z CYKLU
„ODESSA I MORZE CZARNE.
POLSKO-UKRAIŃSKIE ZWIĄZKI KULTUROWE”

KOBIECE OBRAZY, MASKI I TWARZE ODESSY. Literatura – kultura – historia

ШОСТА МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ З ЦИКЛУ
"ОДЕСА І ЧОРНЕ МОРЕ.
ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКІ КУЛЬТУРНІ ЗВ'ЯЗКИ"

ЖІНОЧІ ОБРАЗИ, МАСКИ ТА ОБЛИЧЧЯ ОДЕСИ. Література – культура – історія

PROGRAM

Białystok – Odessa, 16 marca 2023 r.

Opera Odeska, 1887, widok współczesny

Forma sesji: hybrydowa: uczestnicy z Polski, Ukrainy, Jordanii, Niemiec i Szwajcarii połączą się *online* lub wystąpią stacjonarnie w Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku.

Języki konferencji: polski, ukraiński, języki konferencyjne.

Miejsce obrad:

Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego
Gmach Główny ul. M. Curie-Skłodowskiej 14A, Sala Audytoryjna – VI piętro

Delegacje: będą stemplowane 24 września w miejscu obrad.

Czas wystąpienia: 20 minut (prosimy o nieprzekraczanie!)

ZAGADNIENIA BADAWCZE KONFERENCJI:

- Odessa-Mama: literackie wyobrażenie miasta, jego interpretacje.
- Odessa jako inspiracja pisarek ukraińskich, polskich i światowych.
- Ukraińskie i polskie wyobrażenia kobiet z Odessy.
- Mieszkancki Odessy w wyobrażeniach zachodnioeuropejskich i światowych.
- Kobiety w Odessie: konteksty historyczne i kulturowe.
- Kobiety Odessy i wojna.
- Imaginarius kobiecości w twórczości pisarzy z Odessy i piszących o Odessie.
- Żeńskie symbole Odessy.
- Maski, maskarada, moda, przebranie, teatralizacja w obrazie kobiet odeskich.
- Miłość w Odessie: światy kobiet i mężczyzn.
- Językowe i inne formy wyrazu pierwiastka kobiecego, obrazowania kobiecości.

KOMITET ORGANIZACYJNY KONFERENCJI:

- Prof. Natalia Maliutina – Uniwersytet w Białymstoku, ONU Odessa
- Prof. Jarosław Ławski – Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku
- Dyr. Beata Zadykowicz – Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego
- Dr hab. Natalia Kondratenko, Uniwersytet w Białymstoku; Odeski Narodowy Uniwersytet im. I. Miecznikowa
- Dr Łukasz Zabielski – Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego
- Pani Alena Yavorska – Muzeum Literatury w Odessie
- Prof. Tetiana Shevchenko – Odeski Narodowy Uniwersytet im. I. Miecznikowa
- Dr Anna Kostenko – Odessa
- Doc. dr Artur Malinowski – Odeski Narodowy Uniwersytet im. I. Miecznikowa
- Dr Iryna Nechytaluk – Odeski Narodowy Uniwersytet im. I. Miecznikowa
- Dr hab. Anna Janicka, prof. UWB – Wydział Filologiczny (Białystok)
- Dr Robert Szymula – Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku
- Dr Kamil K. Pilichiewicz – Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku
- Dr Jolanta Chomko – Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku
- Dr Anna Romanik – Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku
- Dr Michał Siedlecki – Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego

Komitet organizacyjny – adres:

Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód”
Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku
Pl. NZS-u 1, 15-420 Białystok, pokój 63
Tel. + 48 664 057 370

TELEFONY AWARYJNE:

Prof. Natalia Maliutina – +48 608 191 807
Dr Robert Szymula – +48 534 201 733

Edmund Chojnacki (1818 Warszawa – 1885 Odessa), *Portret damy*

16 MARCA (CZWARTEK)

Godz. 8.00 – 8.20

Miejsce obrad: Sala Audytoryjna Książnicy Podlaskiej
(ul. Marii Curie-Skłodowskiej 14a), VI piętro

I. UROCZYSTA INAUGURACJA KONFERENCJI:

Kobiece obrazy, maski i twarze Odessy. Literatura – kultura – historia

Жіночі образи, маски та обличчя Одеси. Література – культура – історія

- Powitanie Gości: Prof. **Jarosław Ławski** (Uniwersytet w Białymstoku)
Dyr. **Beata Zadykowicz** (Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego)
- Wystąpienia: Prof. **Natalia Maliutina** (Uniwersytet w Białymstoku, ONU, Odessa, Ukraina)
- Informacje organizacyjne: Dr **Łukasz Zabielski**

II. OBRADY PLENARNE: CZĘŚĆ I

Godz. 8.20 – 10.00

Prowadzenie: Dr hab. **Tetiana Shevchenko**, prof. ONU (Odessa, Ukraina)
Dr hab. **Anna Janicka**, prof. UwB (Białystok)

1. Prof. **Jarosław Poliszczuk** (UAM, Poznań)
Białystok, Kijów, Odessa, Moskwa, Paryż: Aleksandra Ekster jako kobieca postać ukraińskiej awangardy / Білосток, Київ, Одеса, Москва, Париж: Олександра Екстер як жіноча постать українського авангарду
2. Dr hab. **Nataliia Maliutina** (Uniwersytet w Białymstoku, ONU, Odessa, Ukraina)
Урбаністичний простір одеського тексту: Анна Яблонська та Ганна Костенко / Przestrzeń miejska w odeskim tekście: Anna Jabłońska i Anna Kostenko
3. Prof. **Lucyna Aleksandrowicz-Pędich** (SWPS, Warszawa)
Linguistic Identity of Female Characters in Vladimir Jabotinsky's Odessan Novel „The Five” / Tożsamość językowa postaci kobiecych w odeskiej powieści Władimira Żabotyńskiego „Pięciorgo” / Мовна ідентифікація жіночих постатей в одеському романі Володимира Жаботинського «П'ятеро»
4. Dr **Eliane Fitzé** (Universität Freiburg, Szwajcaria)
A Female Poetics of the Imperial: Reading Vera Inber's Odesa Texts from a Postcolonial and Feminist Perspective / Kobieca poetyka imperium: lektura odeskich tekstów Vera Inber z perspektywy postkolonialnej i feministycznej / Жіноча поетика імперії: прочитання одеських текстів Віри Інбер з постколоніальної та феміністичної перспективи

Dyskusja: 9.40 – 10.00

Przerwa na kawę: 10.00 – 10.20

III. OBRADY PLENARNE: CZĘŚĆ II

Godz. 10.20 – 12.40

Prowadzenie: Prof. **Natalia Maliutina** (UwB; ONU, Odessa, Ukraina)
Prof. **Jarosław Poliszczuk** (UAM, Poznań)

1. Prof. **Olena Bondareva** (Kijowski Uniwersytet im. B. Grinczenki, Ukraina)
Поїзд Москва-Майдан, або ж маршрути постколоніального колективного несвідомого у "Діалогах про Батьківщину" Анни Яблонської/ Pociąg Moskwa – Majdan, czyli szlaki postkolonialnej nieświadomości zbiorowej w „Dialogach o Ojczyźnie” Anny Jabłońskiej
2. Prof. **Valentina Musiy** (ONU, Odessa, Ukraina)
Одеський інститут благородних девиц: сторінки історії та особи/ Instytut Szlachetnie Urodzonych Panien w Odessie: karty historii, twarze/ Одеський інститут шляхетних дівчат: сторінки історії та особи
3. Prof. **Tetiana Shevchenko** (ONU, Odessa, Ukraina)
Одеські друзі Лесі Українки / Odessy przyjaciele Łesi Ukrainki
4. Pani kustosz **Alena Yavorska** (Muzeum Literatury w Odessie)
Одеські поетеси 1917–1920 років (Зінаїда Шишова, Аделіна Адаліс, Елена Кранцфельд, Емілія Неміровська, Анта Дунічевська)/ Odeskie poetki lat 1917–1920 (Zinaida Shyshova, Adelina Adalis, Elena Krantzfeld, Emilia Nemyrovskaya, Anta Dunychevskaya)/ Одеські поетеси 1917–1920 років (Зінаїда Шишова, Аделіна Адаліс, Олена Кранцфельд, Емілія Неміровська, Анта Дунічевська)
5. Doc. dr **Iryna Nechytaluk** (ONU, Odessa, Ukraina)
Та, що зберігає пам'ять: образ ліричної героїні в мікроромані «В епіцентрі глухої невідомості» Ганни Костенко"/ Ten, który zachowuje pamięć: wizerunek bohaterki lirycznej w mikropowieści Hanny Kostenko „W epicentrum głuchoniemego”
6. Mgr **Anastasia Ganchenko** (ONU, Odessa, Ukraina)
Авангардна естетика Олександри Екстер: одеський період творчості/ Awangardowa estetyka Aleksandry Ekster: odeski okres twórczości

Dyskusja: 12.20 – 12.40

Przerwa na kawę: 12.40 – 13.00

IV. OBRADY W SEKCJACH

Sekcja I: W KRĘGU JĘZYKA, KULTURY I HISTORII

Godz. 13.00 – 15.30

Prowadzenie: Dr hab. **Galina Yarocka**, prof. ONU (Odessa, Ukraina)
Dr **Robert Szymula** (Uniwersytet w Białymstoku)

1. Kustosze **Anna Lebet-Minakowska** (Muzeum Narodowe w Krakowie)
Panie Potockie z Odessy – słów kilka o portretach ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie / Пані Потоцькі з Одеси – кілька слів про портрети зі збірки Національного музею в Кракові
2. Dr hab. **Małgorzata Litwinowicz-Drożdziel**, prof. UW (Warszawa)
Testament Ludwika Śniadeckiej jako dokument autobiograficzny/ Заповіт Людвіку Снядецької як автобіографічний документ
3. Dr hab. **Anna Janicka**, prof. UwB (Białystok)
Odessa 1892: z korespondencji prasowej/ Одеса 1892: з газетної кореспонденції
4. Dr **Jolanta Chomko**, dr **Anna Romanik** (UwB, Białystok)
Kolor w opisie kobiet (na podstawie „Drogi donikąd” Aleksandra Grina)/ Колір в описі жінки (за «Дорогою в нікуди» Олександра Гріна)
5. Dr hab. **Galina Yarocka**, prof. ONU (Odessa, Ukraina)
Лінгвокультурний типаж "одеситка": гендерные аспекты/ Lingwokulturowy typ „odesityka”: aspekty genderowe/ Лінгвокультурний типаж «одеситка»: гендерні аспекти
6. Dr **Robert Szymula** (UwB, Białystok)
Odessyjczyk, odesyjczyk, odesiak, odessyta, odesyta. Nazwy mieszkańców Odessy na tle zasad tworzenia formacji habitatywnych w języku polskim/ «Odessyjczyk», «odesyjczyk», «odesiak», «odessyta», «odesyta»: назви мешканців Одеси на тлі принципів формування ареальних утворень у польській мові
7. Dr **Tetiana Yakovleva** (Regensburg, Niemcy)
Жіночі образи в літературі Одеси 1905 року (Жаботинський, Юшкевич, Кілен) / Obrazy kobiet w literaturze odeskiej 1905 roku (Żabotyński, Juszkiewicz, Kilen)

Dyskusja: 15.00 – 15.30

Godz. 15.30

ZAKOŃCZENIE I PODSUMOWANIE KONFERENCJI w Sekcji I
- Prof. Jarosław Ławski

Sekcja II: ZAGADNIENIA LITERATURY I SZTUKI

Godz. 13.00 – 15.30

Prowadzenie: Dr hab. **Natalia Kondratenko**, prof. UwB (UwB, ONU, Odessa, Ukraina)
Doc. dr **Artur Malinowski** (ONU, Odessa)

1. Dr **Anna Kostenko** (Odessa, Ukraina)
Проза Ганни Костенко: ракурси письменницького бачення/ Proza Anny Kostenko: wektory wizji pisarskiej
2. Doc. dr **Artur Malinowski** (ONU, Odessa)
Леся Українка в Одесі: дискурс мариністичний/ Łesia Ukrainka w Odessie: dyskurs marynistyczny
3. Prof. **Svitlana Kryvoruchko** (Charkowski Uniwersytet Pedagogiczny im. G. S. Skorowody, Ukraina)
Стосунки: феномен жіночої дружби в новелі Еліс Манро «Дитяча гра»/ Relacje: fenomen kobiecej przyjaźni w powieści Alice Munro „Child's Play”
4. Mgr **Anna Rohozha** (Charkowski Uniwersytet Pedagogiczny im. G. S. Skorowody, Ukraina)
Жіночі стихії: образ Альвіни в романі Гілберта Лоуренса «Згублена дівчина»/ Elementy kobiece: wizerunek Alwiny w powieści Gilberta Lawrence'a „Zagubiona dziewczyna”
5. Dr hab. **Natalia Kondratenko**, prof. UwB (Uniwersytet w Białymstoku, ONU, Odessa, Ukraina)
Містичний дискурс у жіночих образах Одеси ХІХ століття: Олена Ган й Олена Блаватська/ Dyskurs mistyczny w kobiecych obrazach Odessy w ХІХ wieku: Elena Gan i Elena Blavatskaya
6. Dr **Inna Zarovna** (Uniwersytet Jordański w Ammanie, Jordania)
Образи женщин в живописи Людмили Ястреб/ Образи жінок у живописі Людмили Ястреб/ Obraz kobiety w malarstwie Ludmiły Jastreb
7. Dr **Valentina Sayenko** (Odessa)
Odessa w naukowym świecie profesor V. Kuzyakinoi/ Одеса в науковому світі професора В. Кузякіної

Dyskusja: 15.00 – 15.30

Godz. 15.30

ZAKOŃCZENIE I PODSUMOWANIE KONFERENCJI w Sekcji II
- Prof. Natalia Maliutina

Opera i Filharmonia Podlaska, ul. Odeska 1 w Białymstoku

INFORMACJE DLA AUTORÓW

- Plonem Konferencji będzie monografia zbiorowa (punktowana, recenzowana).
- Teksty w języku ukraińskim, angielskim i polskim prosimy nadsyłać do: **30 kwietnia 2023 roku** na adres mailowy: **jlawski@wp.pl lub malutina2002@ukr.net**.
- Teksty powinny być opracowane według wzoru, który znajdziemy w piśmie naukowym „**Bibliotekarz Podlaski**” [Internet] lub tomie ***Odessa w literaturach słowiańskich. Studia*** (tekst powinien zawierać po kolei: nazwisko autora, afiliację, numer ORCID, tekst główny, przypisy dolne, bibliografię, streszczenie w języku angielskim lub polskim, słowa-klucze, krótką notę o autorze do pół strony).
- Objętość tekstów: od 10 do 20 stron.
- Mile widziane ilustracje, materiały graficzne.
- Książka ukaże się w Naukowej Serii Wydawniczej „Colloquia Orientalia Bialostocensia” w 2023 roku.

Teodor Axentowicz, *Młoda dama w salonie*,
1906–1907

Naukowa Seria Wydawnicza:
COLLOQUIA ORIENTALIA BIALOSTOCENSIA

Białystok to miejsce i dynamiczna przestrzeń pograniczna w głębokim znaczeniu: stykają się tutaj przecinające Europę na pół płyty cywilizacji łańcińskiego Zachodu i bizantyjskiego Wschodu. Ścierają się tu, ale nie niszczą wzajemnie, Orient ze światem Zachodu, Bałtowie ze Słowianami, prawosławni z katolikami, Białorusini z Polakami. Miasto niemal wygasłej, niegdyś żywej dawniej tradycji żydowskiej, nieopodal którego leżą ośrodki polskiego islamu: Kruszyniany i Bohoniki.

Kolokwia Wschodnie to idea służąca międzykulturowej i międzyreligijnej wymianie myśli, utrwalaniu źródeł pamięci i tożsamości kulturowo-historycznej, badaniu świadectw literackich, artystycznych, przedstawiających przenikanie się wiar, kultur i tożsamości. „Colloquia Orientalia Bialostocensia” to naukowa seria wydawnicza, której zadaniem jest publikowanie materiałów źródłowych i prac naukowych dotyczących:

- Kultury, literatury, historii Europy Środkowej i Wschodniej.
- Cywilizacyjnego i kulturowego pogranicza Europy i innych kontynentów, Orientu, Południa, Śródziemnomorza.
- Pierwszej Rzeczypospolitej oraz kultur krajów sąsiednich: słowiańskich, bałtyckich, germańskich, romańskich.
- Wielkiego Księstwa Litewskiego, Podlasia, Kresów, pogranicza wschodniego.
- Kultur i religii mniejszości: Białorusinów, Żydów, Karaimów, Ukraińców, Rosjan, prawosławnych, protestantów, mieszkańców Prus Wschodnich.
- Tradycji narodów Wschodu, języków ludów zamieszkujących tę kulturową przestrzeń.

